

FAYDALI İLMİN BELİRTİLERİ

İnsanların çoğu bilgili bireyler olmak için can atar. Ve belki de bunun en açık delillerinden bir tanesi, kimsenin cahil kelimesinin tanımını kabul etmemesidir, bu kişi bu tanıma çok iyi uysa bile. Fakat biz doğamız gereği bu tanımdan nefret ederiz. Çünkü ilmin yüce bir konuma sahip olduğunu bilmek, tüm insanların kalbine yerleştirilmiştir. Allah (svt) Adem'e meleklerin üzerinde bir üstünlük verdi. Fakat ona meleklerin üstündeki bu konumu veren unsur neydi? Allah'ın, "كُلُّهَا الْأَسْمَاءُ آدَمَ وَعَلَّمَ" (Bakara-31) diyerek belirttiği ilmin makamıydı. Allah (svt) diyor ki: "Allah her şeyin isimlerini Adem'e öğretti". Bu ilimdi. Aslında Allah (svt) sadece ilim unsuru nedeniyle bazı hayvanlara da diğerlerinin üzerinde bir üstünlük vermiştir.

"عَلَيْكُمْ أَمْسَكْنَ مِمَّا اللَّهْفُكُلُوا عَلَّمَكُمْ مِمَّا تُعَلِّمُونَهُنَّ مَكَلِّبِينَ الْجَوَارِحِ مِّنْ عَلَّمْتُمْ وَمَا" (Maide-4)

Maide Suresi 4. ayette Allah bize av meselesini anlatıyor. Eğittiğiniz av hayvanı tarafından yakalanan av, size helaldir. Anlıyoruz ki, eğitilmemiş av hayvanı tarafından yakalanan av leştir, haramdır.

Ve Peygamber sallallahu aleyhi vessellem diyor ki:

"إِلَى الْجَنَّةِ طَرِيقاً لَهُ اللَّهُ سَهْلٌ عَلِمَا فِيهِ يَلْتَمِسُ طَرِيقاً سَلَكَ مَنْ"

İmam Müslim Ebu Hureyre'den rivayet ediyor.

"Her kim ilim yoluna girerse Allah ona cennetin yolunu kolaylaştırır."

Aslında Allah bize insanların eşit olmadığını anlatıyor.

"دَرَجَاتٍ الْعِلْمِ أَوْثُوا وَالَّذِينَ مِنْكُمْ آمَنُوا الَّذِينَ اللَّهُ يَرْفَعُ" (Mücadele/11)

Allah, içinizden iman edenleri ve ilim sahibi olanları yüksek mertebelere yükselteceğini söylüyor. Ve Allah Zümer suresinde diyor ki: "يَعْلَمُونَ لَا وَالَّذِينَ الَّذِينَ يَعْلَمُونَ يَسْتَوِي هَلْ" (Zümer-9)

"Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"

Cevabı anlıyoruz. Cevap: لَا يَسْتَوُونَ Eşit değildirler. Hayatlarında eşit değildirler.

Davranışlarında eşit değildirler. Niyetlerinde eşit değildirler. Öldüklerinde eşit değildirler.

Mezarlarında eşit değildirler. Diriltildiklerinde eşit değildirler. Hesaba çekilirken eşit değildirler. Cehennem ateşinin üstündeki köprüden geçerken eşit olmayacaklar. Ve Allah (svt) ile birlikte cennete yönlendirilirken eşit olmayacaklar. İlim sahibi olanlar ve geri kalanlar eşit değiller. Allah bizlere öğretsin.

Hutbenin amacı ilmin üstünlüğünü, faziletini tartışmak değil çünkü bu çok iyi biliniyor ve yaygın olarak tartışılıyor. Biz tamamen farklı bir şey tartışmayı istiyoruz. Bugün biz, edindiğimiz bilginin bizi cennet istikametine yönlendirdiğinin güvencesini vermek için bazı işaretleri ortaya çıkarmak istiyoruz. Çünkü insanlar hesap gününde her ilim yolunun cennete yol açmadığını farkedecekler. Daha doğrusu bazı insanlar, ilim talebeleri, ilim halkalarına katılanlar, cuma vaazlarına katılanlar ezber yapanlar ve kurslara katılanlar hesap gününde yüce Allah'ın meleklerinin, onları hazır olmadıkları bir yere götürmek için emir aldıklarını gördüklerinde şaşkına dönecekler. Bu yüzden Peygamber (sav) bilginin her yönünün faydalı

olmadığı konusunda bizi uyarıyor. İbn-i Mace Sünen'de annemiz Ümmü Seleme'den rivayet ediyor: Peygamberimiz (sas) her sabah duasında, sabah namazını bitirmeden önce, selam vermeden önce şöyle derdi:

"مُتَقَبِّلًا عَمَلًا وَ طَيِّبًا رِزْقًا وَ نَافِعًا عِلْمًا أَسْأَلُكَ إِلَهِي اللَّهُمَّ"

"Ey Allah'ım! Senden faydalı ilim, güzel rızık ve makbul(kabul olunacak) amel dilerim."

Her sabah faydalı ilim için Allah'a yalvarıyor. Ve ayrıca, İbn-i Mace'nin Cabir'den rivayet ettiğine göre, Peygamberimiz diyor ki:

"يَنْفَعُ لَا عِلْمٍ مِنْ بِلَهِ وَتَعَوَّدُوا نَافِعًا عِلْمًا تَعَالَى اللَّهُ سَلُوا"

"Allah'tan her zaman faydalı ilim isteyin ve faydasız ilimden Allah'a sığının."

Ve bu yüzden soruyoruz ki: Takip ettiğim, takip ettiğiniz ilmin bizi doğru yönde yönlendirdiğinin işaretleri nelerdir? Günlük olarak topladığımız ilmin hesab gününde bizi, bizden razı olmuş bir Rab ile karşılaştırma ihtimalini artırdığının işaretleri nelerdir? Zamanımız dolduğunda, ölüm meleğinin yüzüne ilk baktığımızda ilmimizin dehşete düşmemize sebep olmayacağının işaretleri nelerdir? İlmimizin faydalı olduğunun işaretleri nelerdir? Erkek ve hanım kardeşlerim, bu, bir yola girmeden önce, daha fazla ezber yapmadan önce, daha fazla cuma vaazlarına katılmadan önce, başka bir halkaya veya tartışmaya katılmadan önce ihtiyacımız olan idraktır. Bunlar cevaplanması gereken sorulardır. Aksi takdirde, kendimizi yanlış istikamet için yoruyor olabiliriz. İşaretler nelerdir? Çok fazla işaret var. Bu yüzden biz 4 tanesini tartışacağız. Belki de en çok bilinenleri ve belki de en önemli olanları. Bu işaretlerin birincisi:

Faydalı ilim, insanların kalbine gerçek Allah (cc)korkusunu getiren şeydir.

Şüphesiz bu tüm işaretlerin en temel olanıdır. Çünkü, Allah (svt) bunu Fatır Suresi'nde açık bir şekilde söyler. Allah diyor ki:

"الْعُلَمَاءُ عِبَادِهِ مِنْ اللَّهِ يَخْشَى إِنَّمَا" (Fatır-28)

"Kulları arasından Allah'tan gerçekten korkanlar sadece ilim sahibi kimselerdir."

Onlar O'nu tanırlar. Onun ilahi isimlerini ve görkemli sıfatlarını anlarlar. Onlar helali, haramı ve Peygamber'in (sav) siyerini(yaşamını) anlarlar. Bu yüzden onların kalbi Allah korkusu ve ümitle doludur. Abdullah ibn-i Mesud ayrıca diyor ki:

"الْخَشْيَةُ الْعِلْمُ إِنَّمَا الرِّوَايَةُ بِكَثْرَةِ الْعِلْمِ لَيْسَ"

"İlim çok rivayet ezberlemekle alakalı değildir. İlim, Allah (svt) korkusudur."

Adullah ibn-i Mesud ayrıca diyor ki:

"جهلا المرء باغترار وكفى علما الله بخشية كفى"

"İlmin sonucu olarak Allah korkusu yeterlidir. Ve, kendini kandırma, kendine hayranlık duyma cehaletin sonucu olarak yeterlidir."

Sevgili kardeşlerim, haftalık veya günlük olarak edindiğin ilim eğer namaz kaçırmanı veya geciktirmeni engellemiyorsa, Allah sana merhamet etsin. Eğer ilmin; mali durumunu,

yatırımlarını, Allah'ın verdiği saatleri nasıl değerlendirdiğini gözden geçirmen için seni teşvik etmiyorsa, eğer ilmin eşini incitecek bir yumruk kaldırmanı engellemiyorsa, annene ve babana karşılık vermeni engellemiyorsa, bu ilim, hesap gününde seni kurtaracak ilim değildir. İlim kafanın içinde, kalbinde, ruhunda sürekli duyduğun seninle konuşan sestir. Seni asla bırakmaz. Her zaman sana öğüt verir. Önceliklerini tekrar düzenler. Hareketlerini yönetir. Tepkilerini yönetir. Aklımızı başımıza getirir. Elimizi, gözümüzü, kulağımızı veya servetimizi harama uzattığımız an, ilim sana haykırır: "Ne yapıyorsun? Allah'tan korkmuyor musun? Allah'tan utan! Utanma duygun nerde?" Bu ilmin faydasıdır. İlim öyle sadık bir danışmandır, öyle dürüst bir arkadaşdır. Seni asla yalnız bırakmaz. Elinden tutar, sana Allah'ın görkemini tanıtır. Sana O'nun ilahi isimlerini ve mükemmel sıfatlarını hatırlatır. Böylece sen asla bir haram işlemeyi düşünmezsin ve yapacağın zaman ilmin, "bekle," der. Sana haykırır ve seni durdurur. İlimin amacı budur. Eğer bir kişinin ilmi bunu yapmıyorsa, ister çevrimiçi ister çevrimdışı bir arzu olsun, o zaman Peygamber (sas)'in korktuğu 4 gruptan birine girmiş olabilirsiniz.

Muslim'in Zeyd ibn-i Erkam'dan rivayet ettiğine göre, Peygamber (sav) duasında şöyle diyor:

"لَهَا يُسْتَجَابُ لَا دَعْوَةَ وَمِنْ ، تَشْتَعُ لَا نَفْسٍ ، وَمِنْ يَحْشَعُ لَا قَلْبٍ وَمِنْ ، يَنْفَعُ لَا عِلْمٍ مِنْ بَكَ أَعُوذُ إِلَهِیَّ اللَّهُمَّ"

"Ey Allah'ım! Fayda vermeyen ilimden, kalbimin katı olmasından, doymayan nefisten ve kabul olunmayan duadan sana sığınırım."

İlmi Allah'tan korkmasına ve hayatını değiştirmesine sebep olmayan kişinin ilmi işe yaramazdır. O kişinin kalbi katıdır, nefsi doymaz ve duaları neredeyse hiç cevaplanmaz. Ve bu yüzden Abdullah Al-Tamimi'nin sözleri ne kadar güzeldir. Her kim kendisi için, ağlamasına sebep olmayan ilim elde ederse, bu kişi faydasız ilim elde etmiş kişidir. Ve Allah'ın (svt) Kuran'da ilim ehli insanları tanımlarken: "Onlar Kuran okunduğunu duyduklarında yüzüstü kapanarak ağlarlar ve bu onların tevazusunu artırır." demesinin sebebi budur. İlimin artıyor olabilir ama bu senin gelişmene sebep oluyor mu? Değerli kardeşim, bu seni cennete götüren faydalı ilmin veya başka bir istikamete götüren ilmin birinci ana işaretidir. Bu senin içindeki Allah (cc) korkusunu artırır.

İkinci işaret,

faydalı ilim, değerli kardeşim, anında uygulaman için emir verir.

Seni, herhangi bir gecikme olmadan hemen onunla ilgili bir şeyler yapman için cesaretlendirir. İmam Ahmed (rh) diyor ki: "Ben Peygamber (sav)'in hiçbir rivayetini hayatıma geçirmeden önce ezberlemedim ve yazmadım."

Ve onlar belki de ben veya diğerleri gibi hadis ezberlemedi. Onlar, yüz binlerce hadis ezberledi. İmam Ahmed 1 milyon hadis ezberledi. 1 milyon rivayet ezberledi. Öyleyse kaç tanesini uyguladı? Belki hepsini. İmam Ahmed'e, Peygamber (sav)'in hacamat yaptırdığı ve hacamatı yapan Ebu Taybe'ye 1 dinar verdiği haberi geldi. Bu yüzden İmam Ahmed hacamat yaptırdı vehacamatı yapana 1 dinar verdi. İmam Ahmed (rha)'e, Peygamber (sas)'in Mekke'den hicret ederken mağarada 3 gün saklandığı haberi geldi. Bu yüzden İmam Ahmed

mağarayı buldu ve orda 3 gün kaldı. Onlara göre ilmin amacı buydu. Anında uygulama. Hasan Basri'nin sözleri ne kadar güzeldir.

Diyor ki: "Geçmişte bir insan ilim yoluna girdiğinde o kişinin gözlerinde, konuşmasında, hareketlerinde, namazlarında, tevazusunda, sadeliğinde ve dünyayı geri çevirmesinde ilmin etkisini hemen görürdün."

Bu onlara göre ilmin amacıydı. Anında uygulama. Başkalarına değil kendisine öğretmek niyetiyle. Başka birinden önce kendisini korumak, düzeltmek niyetiyle.

Ebu Kılabe, Eyyûb-i Sahtiyânî'ye şöyle dedi:

"Eğer yüce Allah sana ilim verirse, büyük bir saygı ile karşılığını ver.

Ve hayattaki temel amacın bu ilmi başkalarına öğretmek olmasın. Temel amacın kendine dikkat etmek, kendini korumak olsun."

Sufyan İbn Uyeyne diyor ki: "

"Eğer gündüzlerimi bir akılsız gibi ve gecelerimi bir cahil gibi harcayacaksam,

biriktirdiğim ilmin amacı nedir?" Bu korkunç bir gözlemdir. İslami bilgiye ilgisi olan kardeşler var ama sen onların gündüz ve gece nasıl davrandıklarını görüyorsun. Ve bazen bu ortalamanın altında oluyor. Bu onlara yakışmıyor. Aşırı derecede sosyalleşme, sonu gelmeyen eğlenceler, oyun konsoluna bağımlılık bir ilim talebesine yakışmayan şekillerde arzulara cevap vermek. Veya tartışmalara saatlerini harcamak. Hayatımızda gerçek bir uygulamaya sahip olmayan politik bir yöntem.

Saatler ve saatler! Ve Peygamber (sav)'in şöyle demesinin sebebi buydu, Tirmizi Ebu Umeme'den rivayet ediyor.

"Allah'ın verdiği hidayetden sonra sapıtanların çoktartışmacı olduklarını görürsün."

Çok tartışmacı. Bu bir kişinin sapıtığının işaretidir. Değerli kardeşlerim, eğer Allah sizin ve benim için hayır diliyorsa, çalışmanın kapılarını açar. Ve tartışmanın kapılarını kapatır. Fakat eğer Allah bir kişi için fenalık dilerse çalışmanın kapılarını kapatır. Çalışmak sıkıcı olur, yapmak istemez, bunu dert edinmez. Ve Allah o kişi için tartışmanın kapılarını açar, Marufel Kerhi (rha)'nin dediği gibi. Bu insanlar ibadeti külfetli, davayı ağır, ilim öğrenmeyi sıkıcı ve zor bulan insanlardır. Bu yüzden, bunun yerine kendilerini tartışmayla oyalarlar. Herhangi bir kişi bu yüce yoldan ayrılırsa, Allah o kişiyi daha önemsiz bir yola iletir. Bu Allah'ın koyduğu kanundur. Değerli kardeşlerim, bunlar faydalı ilmin 2 işaretidir. Birincisi, içine Allah korkusunu yerleştirir. İçinde hissettiğin bir korku. Ve ikincisi, anında harekete geçmesidir. Tepkilerinde, konuşmada, kıyafetinde ve ibadetinde değişimi görürsün. Kalan iki işareti konuşmanın ikinci kısmında açıklayacağız.

Faydalı olan ve kişiyi cennete götürecek olan ilmin üçüncü işareti,

kişinin içinde samimi bir tevazu duygusu oluşturmasıdır.

Bu gerçektir. Bu kişiye iki seçenek sunulduğunda, o her zaman daha güvenli olanı seçer. Bu kişi sadece haramdan uzak durmaz aynı zamanda İslam'da şüpheli olandan da uzak durur. Bu

kişi tevazu getiren ilmi sayesinde, bilmiyorum demekten çekinmez. Kendine güvenir. Çünkü Allah'tan korkar, tevazu sahibidir. Abdurrahman İbn Ebu Leylâ diyor ki:

"Camimizde Peygamber (sav)'in 120'den fazla arkadaşıyla tanıştım. Ve ilim sahibi olan her biri, diğer kardeşinin öğretme ve insanların sorularına cevap verme görevinden kendisini kurtarmasını dilerdi."

Soruları cevaplamak için acele etmiyorlardı. Helal veya haram demeye korkuyorlardı. İnsanları kendilerinden uzaklaştırıyorlardı. Tabiin'den İbn Sirîn'in tarifini dinleyin. Diyorlar ki, ona ne zaman helal veya haramla ilgili bir soru sorulsa onun rengi değişirdi, tavrı değişirdi ve sanki önceden bildiğimizden farklı bir kişilik olurdu. Allah ve Resulu adına cevap vermekten korkardı.

Atâ bin Ebu Rebah diyor ki:

"Haram ve helal ile ilgili bir soru sorulduğunda bedeni titremeye başlayan insanlarla tanıştım."

Allah (cc)'ın hoşuna gitmeyecek bir şey söylemekten korkuyorlar. Diyorlar ki: "İmam Malik'e ne zaman helal ve haramla ilgili bir soru sorulsa cennetle cehennem arasında duran biri gibi görünürdü." Korkardı. Tevazu getiren ilim budur. Allah korkusu. Onlar bilmiyorum demekten korkmazlardı.

Umeyr İbn-i Said diyor ki:

"Bir soru sormak için Alkame'ye gittim. Alkame, Abîdees-Selmânî'ye gitmemi söyledi. Ben de Abîde es-Selmânî'ye gittim. Ona sordum. Bana, gidip Alkame'ye sormamı söyledi. Alkame'nin beni kendisine gönderdiğini söyledim. Mesruk İbnu'l-Ecda'ya gidip sormamı söyledi. Mesruk İbnu'l-Ecda'ya gidip sordum. Ona sormamamı rica etti."

Onlar alimler.

"Ona sormamamı rica etti. Alkame'ye gitmemi söyledi."

"Alkame'ye gittim, Abîde es-Selmânî'ye gitmemi söyledi. Abîde es-Selmânî beni sana yönlendirdi."

"Abdurrahman İbn Ebu Leylâ'ya gitmemi söyledi. Ona gittim. Cevap vermek istemedi.

Bu yüzden ben de ilk görüştüğüm kişiye, Alkame'ye geri döndüm. Ona bir cevap bulamadığımı söyledim. Bana dedi ki:

"Sorulara cevap vermede en aceleci olanlar en az ilme sahip olanlardır."

Bu, ilmin faydalı olduğunun üçüncü işaretidir. Gerçek bir tevazu oluşturur. Kendini büyük görmezsin. Aksine korkarsın. Dikkati üzerinden uzaklaştırırsın. İnsanların yönlendiren kişi olmak istemezsin. Meclislerde, toplantılarda her zaman ilk konuşan kişi sen olmazsın. Dinlemeyi ve faydalanmayı tercih edersin. Allah ve Resulü adına konuşmaya korkarsın. Bu üçüncü işarettir. Dördüncüye gelince, bununla sonuçlandıracağız.

Sevgili kardeşlerim, faydalı ilim şöhretten kaçmanıza vesile olur.

İlginin her türlüünden kaçmanıza vesile olur. İlğiden korkarsınız, insanların takdirinden ve hayranlığından çekinirsiniz. Çünkü kendini beğenmenin küçük bir zerresinin, hesap gününde dağlar kadar hayırlı ameli çökerttiğini fark edersiniz. Bu yüzden alim insanlar şöhretten kaçarlar.

İbn Muhayriz'in duası ne kadar güzeldir:

"Allah'ım senden sönük bir şöhret diliyorum."

Onlar korkuyorlardı. İmam Ahmed bin Hanbel'in amcası kendisini ziyarete gittiğinde İmam Ahmed'i elini yanağına dayamış halde gördü. Açık bir acı ve üzüntü içindeydi. Dedi ki: "Sorun nedir?" İmam Ahmed kafasını kaldırdı. Dedi ki:

"Amcacığım, Allah'ın şöhretini söndürdüğü kişi ne kadar mübarek, şanslı ve talihlidir."

İmam Ahmed o devirde çok ünlüydü. Korkuyordu. Şöhreti sönük kişi ne kadar talihlidir. Ve İmam Ahmed dedi ki: "Mekke'den, insanlardan uzaklaşabilmeyi diliyorum."

"Mekke'de yaşayan insanlardan uzak bir yerde olmak istiyorum, insanların beni tanımadığı bir yerde."

"Şöhret yüzünden acı çekiyorum."

"Ve bu yüzden Allah'tan her sabah ve her akşam beni ölüme çağırmasını diliyorum."

Eyyûb-i Sahtiyânî bir topluluğu geçerken onlara selam verdi. Onlar da selamına karşılık verdi ve onu methettiler, imam olduğu için.

Eyyûb-i Sahtiyânî kendisini farkettilerini anladı.

Bu yüzden dedi ki:

"Sanki Allah beni cezalandırıyor."

İbrahim Ethem diyor ki: "Şöhreti seven kişi Allah (svt)'a karşı samimi değildir." Onlar VIP muamelesi istemediler. En önde onlar için ayrılan koltukları istemediler. Yaptıklarından herhangi bir ücret beklemediler. Toplantılarda, etkinliklerde herhangi bir yiyecek veya özel bir içecek beklemediler. Hizmet beklemediler. İnsanlardan, onlara büyük ünvanlar vermelerini istemediler. Özellikle de bunu hak etmediklerini bildikleri zaman. Hayatta en sevdikleri ünvan, babalarının onlara verdiği isimdi. Başka bir şey istemediler. Şöhretten kaçtılar. Aslında geçmişimizdeki insanların, ilim halkası büyüdüğünde, kalkıp ayrıldıklarını bilmek sizi şaşırtabilir. Tabiin'den Halid bin Ma'dân ders veriyordu fakat ders halkasındaki kişi sayısının arttığını görünce kalkardı ve giderdi. Şöhretten korkardı. Abbul Aliya'nın halkası 1 veya 2 kişiden meydana geliyordu. 3 kişi olursa zaman kalkıp gidiyordu. Hayal edin.

Ebubekir bin Ayyâş'a sordular ki:

"İmam İbrahim'in halkasında en çok kaç insangördün?"

Dedi ki: "En fazla 4 veya 5 kişi."

"Yoksa kalkıp giderdi."

Sevgili kardeşim, öğretmek için bir toplantıya davet edildiğinizde böyle mi davranıyorsunuz? Yalnızca 20 veya 10 ve hatta belki sadece 5 kişi bulunsa nasıl hissedersiniz? Hiç kimse bulunmasa nasıl hissederdiniz? Bu sizi rahatsız eder mi? Ey kardeşim, Allah (svt)'a, şöhreti senin için sönükleştirdiği için teşekkür et. Ve O'ndan bunu devam ettirmesini dile. Allah'ım katındaki en yüce insanı anlatmamı ve şöhretimi söndürmemi sağla. Çevrende az insan olduğu ve yaptığın hatalar fazla yayılmayacağı için Allah'a teşekkür et. İmanın ve samimiyetin korunduğu için Allah'a teşekkür et. Yaptığın iyi işler hesap gününde yıkılmayacağı ve diğer işlerinden daha güvende olduğu için Allah'a teşekkür et. Değerli kardeşlerim, bu Facebook gönderileriyle, retweetlerle alakalı değil. Kendimize şöhret kazandırdığımız sosyal medyadaki yüzlerce ve binlerce takipçiyle alakalı değil. Bizden önceki insanlar bunu yapmadılar. Bu yüzden Allah onları ödüllendirdi. Bu yüzden bugün hâlâ onlar hakkında konuşuyoruz. Onların hangi sosyal medya hesabı vardı? Değerli kardeşlerim, bunlar faydalı ilmin bazı işaretleri. Gördüğümüz gibi, cennete götüren faydalı ilim insanı değiştirir. Onu Allah'ın gözünde yüceltir ama kendi gözünde küçültür. Öğüt kabul etmesine izin verir. İnsanlara öğüt verirken, onlara karşı merhametlidir. Sonuçlara atlamaz. Allah'tan korkmasını sağlar. Allah'a asi olacakken onunla konuşan bir sestir. Bunlar faydalı ilmin bazı işaretleridir. Çünkü biz bugün, ilmin her parçasının cennete götürmeyeceğini keşfettik.

Ali Hammuda